

ПЕРШОВЕРЕСЕНЬ

ОСВІТА – ЦЕ СКАРБ І КЛЮЧ ДО МАЙБУТНЬОГО, АБО ЯК В АГРАРНИХ ВУЗАХ ДЕНЬ ЗНАНЬ СВЯТКУВАЛИ

І знову вулиці міст і сіл розквітли від дитячого щибету, юнацьких поглядів та чарівної хуртовини барвистих айстр. Ностальгічні погляди дорослих, душевний щем, смуток і радість переплелися разом. Так наш край, наша держава останнім часом зустрічають День знань.

Перше вересня, День знань – щорічне всенародне свято мудрості, доброти, любові, учасниками якого є, була і буде кожна родина.

Для першокурсників, колишніх абітурієнтів, це чудова і щаслива пора. Перші відкриття, знайомство з новим колективом, новими друзями, перше випробування працею і перші лекції... З усіх цих компонентів і складається студентське життя. А ще, мабуть, назавжди запам'ятають першокурсники радісний перший день в університеті, коледжі, технікумі.

Це найдобрише, найсвітліше, найоптимістичніше свято. Коли бачиш ошатних, зворушливих першокурсників, їх схвилюваних батьків, то розумієш заради чого весь колектив

працює протягом всього навчального року і як важливо зберегти цю атмосферу всеохоплюючої уваги, коли на протязі всього навчального процесу студент залишається головною особою. Щоб саме для нього автори писали підручники, викладачі, готуючись до занять, думали про те, як захопити непосидючу аудиторію новою темою, через позааудиторні заходи побачити таланти кожного і розкрити їх.

Тож, День знань – це свято тих, хто зробив перший крок на шляху у бурхливе, напрочуд гарне і надзвичайно складне доросле життя, це свято великої армії студентства, а також тих, хто присвятив своє життя непростій освітянській справі.

Щорічно в дружню студентську сім'ю аграрної освіти вливається нове поповнення. Цього року нелегко, але таку потрібну для людства хліборобську долю, обрали понад 40 тисяч студентів-першокурсників. Їх гостинно зустрічали у кожному вищому навчальному закладі Міністерства аграрної політики України.

В ПРОДОВЖЕННЯ ТЕМИ

БІБЛІОТЕКА СІЛЬСЬКОГО КОЛЕДЖУ

Бібліотека є вікном у світ, елементом системи навчання, самоосвіти, духовного, естетичного і професійного вдосконалення особистості.

Культура народу – той великий скарб, національне надбання, що передається від покоління до покоління, примножується, збагачується. Тому значення бібліотеки, як осередку культури, центру спілкування та інформації, стає дедалі важливішим.

За 80 років існування Маловисторопського коледжу бібліотека стала для студентів, викладачів і жителів села за місцем розташування навчального закладу не лише книгозбірню, а й інформаційним та навчальним центром, який разом з колективом педагогів виконує нелегке завдання підготовки висококваліфікованих фахівців, виховання студентської молоді, задоволення комунікаційних потреб користувачів.

Бібліотека коледжу має книжковий фонд понад 94 тисячі примірників, із них понад 63 тисячі – це навчальні підручники, посібники. Сьогодні у бібліотеці зареєстровано 2705 користувачів. Серед них викладацький колектив коледжу, студенти денної і заочної форм навчання, обслуговуючий персонал та жителі села.

Виховати молоду людину як особистість – головна мета всіх працівників коледжу. Наш коледж віддалений від районного та обласного центрів. Навчаються в основному діти з сільської місцевості. За роки навчання вони стають дорослими, вихованими молодими людьми, а в цій справі є частка роботи працівників бібліотеки.

Всі виховні заходи з боку бібліотеки, а це – читачкі конференції, літературні портрети, екологічні екскурсії, усні журнали, альманахи, вечори проводяться разом із радою бібліотеки, кураторами та студентами.

Головними джерелами інформації в XXI столітті є друковане слово і засоби електронного інформування. Традиційно бібліотеки формують основи бібліотечно-бібліографічних знань, працюючи з книгою, періодичними виданнями, довідковим апаратом бібліотеки. Але сьогодні – це лише одна із складових частин формування інформаційної культури молоді. Другою є надання послуг із допомогою комп'ютерних технологій щодо отримання і обробки інформації.

Комп'ютерна техніка у нашій бібліотеці полегшує розумову працю, прискорює процес отримання і опрацювання інформації, сприяє швидкому пошуку літератури, оперативному аналізу книгозабезпеченості.

Сучасній бібліотеці недостатньо мати інформацію, потрібно організувати доступ до неї в зручній для користувача формі. До бібліотеки прийшло нове покоління користувачів, добре обізнаних з комп'ютерною технікою, роботою в Інтернеті. Тому роль бібліотекаря як консультанта, інформаційного посередника між користувачем і різноманітними базами даних набула особливого значення.

Із 2007 року у бібліотеці коледжу відокремлений спеціальний сектор електронної інформації. Тут зосереджено сім комп'ютерних робочих місць, всі підключені до Інтернету.

Фонд електронних версій підручників нашої бібліотеки постійно поновлюється. Активно іде робота над створенням колекції на електронних носіях художньої літератури.

Всі надбання на електронних носіях систематизовані та каталогізовані в секторі електронної інформації – це підручники, посібники, інформаційні видання та художня література в об'ємі понад 23 Гб пам'яті.

Працюючи в пошуку нових прийомів зацікавленості студентів до роботи із підручником, у секторі електронної інформації бібліотеки обладнано три робочі місця з електронною читалкою книг. Тепер ті, хто не хоче або не любить читати очима – одягає телефони на вуха і слухає необхідний текст електронним голосом.

Окремо слід сказати про створення в бібліотеці електронного каталогу. Він є основним джерелом пошуку відомостей про книжкові видання та електронні надбання бібліотеки.

Новим у нашій бібліотеці стало і таке надбання, як віртуальні виставки. Вони формуються працівниками бібліотеки і розповсюджуються по електронній мережі коледжу.

Використання сектору електронної інформації в бібліотеці дає можливість перейти на якісно новий рівень обслуговування читачів і задовольнити найрізноманітніші запити, таким чином зробиши крок до створення нової моделі сучасної бібліотеки.

Нині час вимагає новітніх змін. Наша бібліотека працює над реалізацією таких питань, як штрих-кодкування фонду, введення електронного формуляра і здійснення автоматизації книговидачі, закладаються основи інтерактивних електронних комунікацій.

Наталія Мартиненко, завідувачка бібліотеки Маловисторопського коледжу Сумського НАУ

СВЯТО

З ВСЕУКРАЇНСЬКИМ ДНЕМ БІБЛІОТЕК!

Нині бібліотеки, реалізуючи концепцію інформаційного суспільства, зберігають соціальну та культурну пам'ять в книзі, яку читають з кожним роком у світі все більше і більше.

Основним джерелом інформаційного забезпечення навчально-виховного процесу та наукових досліджень навчального закладу є бібліотека.

У системі аграрних вищих навчальних закладів з кожним роком удосконалюється як кадровий потенціал директорів та завідувачих бібліотеками, так і стан поповнення книжкового фонду бібліотек.

Аналіз поповнення бібліотек аграрних вищих навчальних закладів показує, що найбільший книжковий фонд, зокрема і навчальної літератури, в Національному університеті біоресурсів і природокористування України (ректор Мельничук Д.О., директор бібліотеки Гордієнко Н.П.; до одного мільйона екз.) та Одеському ДАУ (ректор Корлюк С.С., директор бібліотеки Ланратова М.В; майже 800 тисяч екземплярів), Подільському ДАТУ (ректор Бахмат М.І., директор бібліотеки Малина Л.І.; майже 600 тисяч екземплярів), Харківському НАУ (в.о. ректора Пастухов В.І., директор бібліотеки Іванча О.Г.) та Південному філіалі “Кримський АТУ” НУБіП України (перший проректор Мельников М.М., директор бібліотеки Бугайова В.П.; понад 500 тисяч екземплярів).

В ногу з часом за естетичним виглядом, і за своїм змістом ідуть бібліотеки аграрних вищих навчальних закладів І–ІІ рівнів акредитації. Книжковий фонд понад 100 тисяч екземплярів мають Липковатівський аграрний коледж (директор Таркан М.П., завбібліотекою Ратнікова Н.В; 130 тисяч екз.), ВП НУБіП України “Немішаївський агротехнічний коледж” (в.о. директора Ільчук І.І., завбібліотекою Костромська А.М.; 119 тисяч екз.), Глухівський коледж та Коледж Сумського НАУ (директор Литвиненко А.В.,

завбібліотекою Зуєва О.І; в.о. директора Мусієнко О.В., завбібліотекою Ментенко М.О.; 115,5 тис.екз.), ВП “Політехнічний коледж Луганського НАУ” (директор Тихонова О.Ф., завбібліотекою Лапіна С.С.; 100 тис.екз.).

11 навчальних закладів мають книжковий фонд понад 90 тисяч екземплярів.

Сьогодні, в умовах глобальної інформатизації, зумовленої реаліями становлення нових цінностей і нових форм організації життя, світове суспільство переходить до більш широкого розуміння завдань освіти взагалі і завдань бібліотек вищих навчальних закладів зокрема. Мета навчання спрямована на формування та розвиток здібностей студентів до самостійного пошуку, відбору, аналізу й використання інформації.

Реформування системи роботи бібліотек ВНЗ тісно пов'язано з процесами їх інформатизації та комп'ютеризації.

Вузівські бібліотеки сьогодні роблять своєрідний крок до бібліотеки без меж, коли читач вже не залежить від ресурсів локальної книжкової колекції, а зможе завдяки створенню бібліотекою умовам мати у розпорядженні скарби, що накопичили бібліотеки всього світу.

Всі бібліотеки аграрних вищих навчальних закладів ІІІ–ІV р.а. комп'ютеризовано, І–ІІ р.а. – комп'ютеризовано майже 80 відсотків, третя частина має доступ до інтернету.

Перші кроки у напрямі комп'ютеризації зроблено ще в 1998 році у бібліотеці Рівненського державного аграрного коледжу (директор Корсун Я.П., завбібліотекою Бурячинська Л.В.). Зусиллями бібліотечних працівників на базі програмного забезпечення ІРБІС створено і ведеться дві електронні бази даних: каталог книг (включає майже 10 тисяч записів) та каталог періодичних видань (понад 10 тисяч записів). Каталог періодичних видань ведеться в рамках регіональної корпорації. Бібліотека коледжу проводить бібліографічний опис семи фахових видань для корпорації, взаємін отримує ще 15 розписаних видань з центру корпорації – Державної обласної універсальної бібліотеки.

Однією з перших в цій роботі була бібліотека ВП НУБіПУ “Кримський агропромисловий коледж” (директор Соченко В.М., завбібліотекою Подшивалова Т.В.).

Наукова бібліотека Сумського НАУ є Головною бібліотекою методичного об'єднання сільськогосподарських бібліотек м. Суми та області, в яке входять дев'ять бібліотек коледжів та наукових установ аграрного спрямування. Всі бібліотеки об'єднання працюють з демонстраційною версією ліцензованої автоматизованої бібліотечної програми IRBIS.

З цією версією вже працюють бібліотеки Сумського, Путивльського та Глухівського коледжів (завбібліотеками Ментенко Л.О., Смирнова Ю.В., Зуєва О.І.).

Для опанування програмою на базі бібліотеки Путивльського коледжу організовано постійно діючу школу комп'ютерних технологій.

Бібліотека Харківської державної зооветеринарної академії (ректор Головка В.О., директор бібліотеки Свиреденко Г.В.) співпрацює у рамках програми “Темпус-проект” з Вільним університетом м. Берлін (Німеччина) та університетом м. Утрехта (Нідерланди). Основними напрямками цієї діяльності є використання європейського досвіду підготовки лікарів ветеринарної медицини з урахуванням вимог європейських навчальних програм. Бібліотека має свою відеотеку навчальних фільмів за профілем академії, та французьку автоматизовану інформаційно-бібліотечну систему Liber-Media. Бібліотека увійшла до українського консорціуму з доступу у режимі Online до журналів видавництва Шпрінгер, користувачі мають доступ до 500 повнотекстових журналів з усього світу. Також бібліотека є членом світового переліку розсилки ветеринарних бібліотек Vetlib-1, що дозволяє здійснювати електронну доставку документів та одержувати консультації щодо впровадження інформаційних технологій.

На виконання наказу Міністерства аграрної політики України № 437 від 17.07.2008 р. “Про невідкладні заходи щодо збереження бібліотечних фондів” у переважній більшості бібліотек проводиться належний облік та утримання особливо цінних матеріалів. Виділяються ізолявані приміщення, кімнати обладнані пристроями для кондиціонування повітря та приладами для вимірювання вологості повітря і температури, забезпечені протипожежною сигналізацією та охоронними засобами.

Фонд рідкісних та особливо цінних видань в аграрних вищих навчальних закладах ІІІ–ІV рівнів акредитації різний.

Так, якщо у Харківській зооветеринарній академії їх майже 6 тисяч, у Дніпропетровсь-

кому ДАУ – 365 примірників, у Подільському ДАТУ – 750 примірників, то в навчальних закладах І–ІІ рівнів акредитації або 1–2, або зовсім немає.

Відрадно те, що працівники бібліотек ретельно вивчають стан та використання бібліотечного фонду. Висновки соціологічних досліджень, аналізи запитів є підґрунтям, на якому базується комплектування та документування бібліотечного фонду навчальних закладів І–ІV рівнів акредитації.

Проведення соціологічних досліджень дозволяє скласти уявлення про контингент користувачів, їх запити та інтереси.

Така практика роботи у Вишньанському коледжі Львівського НАУ (директор Клебан Д.Р., завбібліотекою Рибак Н.М.) та ВП “Політехнічний коледж Луганського НАУ” (директор Тихонова О.Ф., завбібліотекою Лапіна С.С.), Вовчанському технікумі Харківського НТУСГ (директор Гречкін Ю.В., завбібліотекою Черніченко О.І.), Таращанському АТК (директор Рябець В.І., завбібліотекою Петренко Н.Г.) ВСП “Бердянський коледж Таврійського ДАТУ” (директор Шишкіна Г.В. завбібліотекою Лузан Т.У., Херсон-

ському ДАУ (ректор Ушкаренко В.О., директор бібліотеки Анечкіна Н.В.) та ін.

Бібліотеки аграрних вищих навчальних закладів відіграють значну роль у вирішенні не тільки навчальних проблем, а й у вихованні особистості, сприяють виробленню ціннісних орієнтацій у студентській молоді, формують інтелектуальний культурний рівень. Створюють зацікавленість молоді людини у навчанні, науці, мистецтві, впливають на стан духу, який лежить в основі моралі, сприяють вихованню українця, патріота своєї Батьківщини.

Проведено сотні масових заходів по моральному, естетичному, культурному, екологічному, патріотичному вихованню.

Справді, як казав Микола Реріх, бібліотека – це місце роботи і “храм думки”, а тому значну увагу керівники навчальних закладів, працівники бібліотек приділяють оформленню їх інтер'єрів, естетичному вигляду та квітковому дизайну. Екзотичні рослини створюють відчуття певної винятковості храму думки, де хочеться відчути, вдихнути запах століть, досягнути велич людського знання.

Відрадно, що кожна бібліотека заслуговує доброго слова, пошани та визнання.

Щиро і сердечно вітаємо всіх працівників бібліотек з професійним святом. Щира вдячність Вам за професіоналізм, відданість своїй професії, справі підготовки висококваліфікованих спеціалістів та виховання молоді, населення гідних громадян України. Здоров'я Вам, нових творчих успіхів, поваги від студентів та колег, шани від держави.

Тамара Угнівенко, заступник директора НМЦ аграрної освіти

ПІДСУМОК ЖНИВ

У навчально-дослідному підрозділі Оріхівського с.-г технікуму Запорізької області завершено жнива зернових і зернобобових культур.

Загальною працею колективу отримано непоганий врожай, але дався він не просто. Наші хлібороби вже звикли до примх природи. Не став винятком і цей рік. Весняні приморозки значною мірою пошкодили посіви ярого ячменю і гороху. Пошкодження були такими сильними, що розглядалось питання про пересів цих культур. Ситуацію врятували весняні дощі і додаткові агротехнічні заходи. Було проведено додаткове весняне підживлення, хімічні прополки. У результаті намолочено гороху 20 ц/га і ярого ячменю 22 ц/га. Озимі культури теж зазнали негативного впливу весняної погоди. Ушкоджені приморозками рослини пшениці і озимого ячменю втратили стійкість проти хвороб, які урадили значну частину листової поверхні. Але навіть за таких складних умов хлібороби отримали гарний врожай: озима пшениця по 41 ц/га, а озимий ячмінь – 30 ц/га.

Найвищий урожай отримано на насінневих посівах. Так елітні посіви озимої пшениці сорту Шестопапова дали по 62 ц/га, а озимий ячмінь Михайло – 54 ц/га.

Добрий урожай отримано в першу чергу завдяки високим професійним якостям і наполегливій праці наших хліборобів – завідувача навчально-дослідним підрозділом Багнія Ю.Л., механіка Мальованика А.А., трактористів і комбайнерів Межибецького О.В., Каптура А.М., Шапи В.М., Криворучка В.Г., майстра-наладчика Фісун В.Ф., завідувача током Прохорцева М.О.

Традиційно на жнивах поряд із досвідченими механізаторами працюють студенти відділення механізації, які проходять технологічну практику. Зважаючи на невеликий обсяг сільськогосподарського виробництва, ми маємо змогу забезпечити повноцінне проходження практики невеликій кількості студентів. Щороку 8-10 сту-

дентів-механіків мають змогу закріпити вміння та навички, отримані під час навчання і ознайомитись з реальним сільськогосподарським виробництвом. Так на жнивах цього року Кононенко І., працюючи на тракторі МТЗ-80, перевіз з поля на тік 250 т зерна. Сьомченко Сергій здійснивав протипожежне чергування на автомобілі ГАЗ-53. Артем Цесарук і Артем Слинько обслуговували механізми току.

Подальший розвиток нашого навчально-дослідного підрозділу передбачає розширення навчальної та виробничої баз. За рахунок оренди земельних паїв планується довести площу ріллі в обробітку до 1500 гектарів. Отримані від господарської діяльності кошти будуть спрямовані на розширення та оновлення парку машин. Поставлено завдання: створити сучасну навчально-виробничу базу, яка дозволить впровадити європейську модель підготовки фахівців, що передбачає використання бінарного навчання – повноцінного поєднання теоретичних і практичних занять. Упровадження цього періоду навчання буде створена можливість поєднувати виклада-

ПОДІЯ

РІЧНИЦЯ НАЙДАВНІШОГО УНІВЕРСИТЕТУ НА ПІВДНІ УКРАЇНИ

1 вересня 2009 року виповнилося 135 років від дня заснування Херсонського державного аграрного університету (ХДАУ), одного з найстаріших і найвідоміших вищих навчальних закладів України.

У далекому 1874 році в Херсонській губернії відбулися дві події. У сухому безводному степу поблизу поселення Чаплі син німецького переселенця герцога Ангальт-Кетенського Фрідріх Фальц-Фейн заснував перший вольєр зоологічного парку, а на околиці міста Херсона, згідно з указом імператора Олександра II, було відкрите Херсонське земське сільськогосподарське училище.

Прошло 135 років і, як показало життя, ці події стали історичними, а названі об'єкти – візитними картками не тільки Херсонщини, а й всієї України.

Сьогодні унікальний біосферний заповідник "Асканія-Нова" ім. Фрідріха Фальц-Фейна є претендентом до списку нових семи чудес світу, а Херсонський державний аграрний університет – визнаний флагман аграрної освіти і науки, який відомий не тільки в Україні, а й далеко за її межами.

Упродовж тривалого періоду навчальний заклад реформувався у Херсонське середнє сільськогосподарське училище (1882 р.), Херсонський агрономічний інститут (1918 р.), Херсонський сільськогосподарський технікум (1922 р.), Херсонський сільськогосподарський інститут (1929 р.), Херсонський державний аграрний університет (1998 р.).

Багаторічна історія університету свідчить про нелегкий шлях його становлення та зростання. Досліджуючи історію університету, можна виділити кілька характерних періодів його розвитку:

- дореволюційний, який розпочався у 1874 році і тривав до 1918 р. (XIX–XX ст.);
- період з 1918 до 1941 року;
- роки воєнного лихоліття та повоєнної відбудови (червень 1941–1950 рр.);
- розвиток вищого навчального закладу у період з 1951 по 1970 рік;
- розбудова вищого навчального закладу (1971–1990 рр.);
- період незалежності України (1991–2009 рр.).

В історію університету вписано багато славетних імен його викладачів і випускників, які стояли на початку створення навчального закладу: І.О. Стебут, В.В. Докучаєв, П.А. Костичев, О.О. Ізмайльський; керівники, професори і викладачі, які залишили славний слід у

становленні та розвитку університету: Ю.Ф. Ліс-кун, О.К. Шиман, Ф.Д. Рубін, П.І. Підгорний, С.Д. Лисогоров, Г.П. Чучко, А.Ф. Цимборович, Д.Г. Шапошников, В.П. Золотун, Б.А. Тупіцин, В.Г. Амалицький та багато інших.

Сьогодні Херсонський державний аграрний університет – сучасний вищий навчальний заклад IV рівня акредитації, в якому навчається близько п'яти тисяч студентів денної і заочної форм навчання, працюють п'ять факультетів, проводиться підготовка за 9 спеціальностями, відкриті Інститут післядипломної освіти та дорадництва, Центр довузівської підготовки; працюють 382 викладачі, серед яких – 30 докторів наук, професорів, 196 кандидатів наук, доцентів.

Херсонський ДАУ – один з провідних вищих навчальних закладів на півдні України, який готує фахівців для агропромислового комплексу, екології, водного господарства, будівництва та інших галузей економіки, здійснює фундаментальні та прикладні наукові дослідження.

В університеті п'ять факультетів: агрономічний, біолого-технологічний, еколого-рибного-подарський, будівельно-гідромеліоративний, економічний.

Напрями підготовки, за якими здійснюється підготовка спеціалістів: агрономія; технологія виробництва та переробки продукції тваринництва; водні біоресурси і аквакультура; екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування; будівництво; гідротехніка (водні ресурси); облік і аудит; економіка підприємства; менеджмент.

Здійснюється ступенева підготовка за освітньо-кваліфікаційними рівнями: бакалавр, спеціаліст, магістр; працює аспірантура і докторантура.

До складу Херсонського ДАУ входять 35 кафедр, 25 філій випускних кафедр на виробництві, Інститут післядипломної освіти та дорадництва (ІПОД), Центр системи дистанційного навчання та міжнародних науково-технічних проектів, Складовський технікум, Регіональний інститут агробізнесу та конкурентоспроможності, три проблемні науково-дослідні лабораторії: екомоніторингу, рибиства, гібридизації тваринництва.

В університеті працюють дві спеціалізовані вчені ради із захисту докторських і кандидатських дисертацій за спеціальностями: "Сільськогосподарські меліорації" (голова спеціалізованої ради – академік УААН, д.с.-г.н., професор В.О. Ушкаренко); "Розведення та селекція тварин" і "Технологія виробництва продукції

тваринництва" (голова спеціалізованої ради – член-кореспондент УААН, д.с.-г.н., професор В.П. Коваленко).

Ректор університету – Ушкаренко Віктор Олександрович, доктор сільськогосподарських наук, професор, академік УААН, лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки, заслужений працівник вищої школи України, науковий керівник всесвітньо відомої наукової школи зрощуваного землеробства.

Університет є потужним культурно-мистецьким центром, у якому працюють відомі колективи художньої самодіяльності. Студенти навчального закладу визнавалися лауреатами мистецьких премій, національних фестивалів, у першу чергу, "Софіївські зорі". В університеті утверджуються кращі традиції українського народу, реалізується концепція національного і духовного відродження України.

Університет постійно розвиває міжнародні контакти. За останні роки особливо зміцніли зв'язки з навчальними та науковими закладами Росії, Білорусії, Молдови, Казахстану, Азербайджану, Франції, Швеції, Великої Британії, Німеччини, Польщі, Сербії, Чорногорії, Угорщини, Румунії, США, Ізраїлю, Кореї тощо.

Важливою складовою наукової роботи є міжнародні науково-технічні проекти. В університеті в період з 2002 року виконані такі основні проекти:

- земельна реформа і ринок землі в Україні (у співдружності з ХДУ та університетами Франції);
- геоінформаційні системи в аграрних університетах (у співдружності з ХДУ, університетами Шотландії і Швеції);
- впровадження комп'ютеризації в навчальну роботу студентів (у співдружності з ХДУ і ХНТУ, університетами Швеції і Франції);
- розвитку рибиства (з університетами Польщі і Румунії);
- дорадницька діяльність (з університетами Польщі) та інші проекти.

Сьогодні університет входить до першої сотні найкращих університетів України. Відповідно до рейтингу Міністерства освіти і науки, що здійснюється за методикою ЮНЕСКО, за результатами роботи в 2008 році ХДАУ посідає 84 загальне місце і 6-е місце серед аграрних ВНЗ.

Віктор Ушкаренко,
ректор університету, академік УААН
Володимир Морозов,
перший проректор, професор

вирощування культур, які є енерговитратними і не захищають ґрунт від ерозії.

Але наші працівники не звикли нарікати на труднощі. Зараз ми почали розраховуватися за оренду земельних паїв. Виплати складають не менше 3% від вартості земельної ділянки. Кожен, хто уклав договір оренди з технікумом отримує 2000 гривень, або сільськогосподарську продукцію на цю суму, а це 2 т зерна,

100 кг соняшнику, завезення соломи, відшкодування витрат по оранці присадибних ділянок. Також ми сплачуємо за власників землі прибутковий податок і податок на землю.

У ці дні у наших хліборобів дуже відповідальний період – закладається основа майбутнього

вирощування культур, які є енерговитратними і не захищають ґрунт від ерозії. А це 2 т зерна, 100 кг соняшнику, завезення соломи, відшкодування витрат по оранці присадибних ділянок. Також ми сплачуємо за власників землі прибутковий податок і податок на землю.

Запрошую колег до співробітництва в питаннях обміну досвідом ведення сільського господарства, впровадження ефективних технологій, придбання посівного матеріалу.

Віктор Наранович,
директор Оріхівського с.-г. технікуму

ЮВІЛЕЙ

ДЕСЯТИРІЧЧЯ РОБОТИ

Практична підготовка є одним із основних китів, на яких тримається сучасна освіта.

Нині поняття "освіта" є невід'ємною частиною життя повноцінної сучасної особистості. Сучасні реалії вимагають від молоді не тільки отримати знання, але й вміти їх застосовувати. Тільки поєднання теорії і практики, можливо отримати позитивні результати.

Проте статистика та розвиток технічних систем і технологій свідчать про те, що системи знань технічних, агрономічних, економічних, зоотехнічних наук старіють менш ніж за 5 років. Ці аспекти спонукають вести підготовку сучасного фахівця, залучаючи до освітніх програм кращі досягнення науки і техніки, новітні форми організації виробництва та методи управління.

Місцем практичних знань для студентів вже 10 років є навчально-практичний центр (НПЦ) ВСП "Новокаховський коледж Таврійського ДАУ".

Створення НПЦ стало можливим завдяки наявності розвинутої матеріально-технічної бази коледжу та бажанням вдосконалювати освіту в нашій країні.

Основним завданням навчально-практичного центру є організація та проведення навчальних, технологічних і переддипломних практик; перепідготовка та підвищення кваліфікації фермерів, викладачів і майстрів виробничого навчання; пропагування сучасних технологій, досягнень науково-технічного прогресу та впровадження їх у виробництво; створення виробничих підрозділів із практичного застосування нових технологій і техніки тощо.

Для виконання цих завдань використовується матеріально-технічна база коледжу – це навчально-виробничі майстерні, навчально-дослідне господарство, навчально-дослідний полігон, комп'ютерні класи, інтернет-класи, комп'ютерний центр, телестудія.

Дуже плідно НПЦ співпрацює з базовими господарствами та підприємствами Херсонщини, а саме: Державна установа "Новокаховський рибоводний завод частикових риб", ЗАТ "Чумак", ЗАТ АПФ "Дніпровська перлина", фермерське господарство "Квазар"; ТОВ "Сіно", ДП ДГ "Новокаховське" Нікітського ботанічного саду; Управління головного магістрального каналу; ДП "Таврія-1", ВАТ АПФ "Таврія", ДП ДАФ ім. Солонухіна, ПСП "Україна", Каховська ГЕС та ін.

За роки існування НПЦ успішно накопичував багаторічний досвід з практичного навчання. Викладачі та майстри виробничого навчання плідно працюють над поліпшенням та відкриттям нових робочих місць з навчальних практик та індивідуального навчання студентів.

У НПЦ нині було проведено семінар для викладачів спільно зі спеціалістами підприємства ЗАТ "Фрідом Фарм Інтернешнел", нарада заступників директорів з виробничої роботи вищих навчальних закладів І-ІV рівнів акредитації Херсонської області.

Свою високу майстерність, знання, вміння студентам передають Жураківський Л.В., Спільник С.М., Смола А.О., Семенов Є.Б., Тодоріко О.М., Самойленко О.В., Вацаєва О.В., Мисик В.Г., Вітовчик О.А., Бокіна Є.А., Терехова І.В., майстри виробничого навчання Дейнега А.І., Магдалінов М.П., Попатенко С.А., Савченко О.В., Сидельников О.В., Гонтар В.П. та ін.

У навчально-практичному центрі студенти мають можливість отримати такі робітничі професії: "Слюсар з ремонту с-г машин та устаткування"; "Кресляр-оформлювач"; "Секретар-діловод"; "Електромонтер з ремонту та обслуговування електроустановок"; "Оператор комп'ютерного набору"; "Касир"; "Оператор ПЕОМ"; "Тракторист-машинист с.-г. виробництва".

Студенти коледжу вже не перший рік проходять виробничо-технологічну практику за кордоном. У цьому році студенти різних спеціальностей (всього 11 осіб) відбули в фермерські господарства Німеччини.

Свій інтерес і зиск до діяльності НПЦ в цьому році засвідчили такі навчальні заклади: ВСП "Ногайський коледж ТДАТУ", Петрівський ДАТ, ВСП "Мелітопольський коледж ТДАТУ", Білгород-Дністровський ДАТ, Бобринський с.-г. технікум ім. В. Порики, Екологічний коледж Львівського НАУ, Агротехнічний коледж Уманського ДАУ, ВП НУБіПУ "Кримський технікум гідромеліорації та механізації с.-г." та ін.

До новітніх програм центру сьогодні відносимо виховання студентів у галузі охорони довкілля, раціонального природокористування, впровадження в навчальний процес елементів сільського та зеленого туризму, що набуває актуальності як перспективний напрямок підприємницької діяльності в агропромисловому секторі економіки.

Для підвищення якості практичної підготовки студентів колектив НПЦ Новокаховського коледжу постійно у творчому пошуку.

Марія Гордецька, завідувачка
НПЦ ВСП "Новокаховський коледж
Таврійського ДАУ"

ОСОБИСТІТЬ

РОЗПОВІДЬ ПРО КОЛЕГУ

Якщо в небі спалахують зірки – значить це комусь потрібно!

Ця поетична фраза колись почута у спектаклі, чомуся прийшла на думку, коли вирішила розповісти про викладача Мирогощанського аграрного коледжу, свого колегу, Креця Юрія Степановича. Випускник Рівненського інституту культури, він прийшов у Мирогощу в 1975 році, зовсім молодим, завзятим, повним енергії та ідей. І залишився тут на 34 роки. У його трудовій книжці не так багато подяк, не рясніє вона урядовими нагородами чи грамотами, але має мій колега найвищу відзнаку – любов студентства та повагу колективу. А це те, що не піддається знеціненню, його не купиш ні за яку валюту, хіба заробиш багаторічною пільною працею.

Юрій Степанович, мабуть, і не помітив, як збігли ті роки, як посивіли скроні, як виростили дерева в парку, що їх садив з дітьми. Завжди в роботі, серед молоді – він і сам залишився молодим душею і серцем. Як герої його спектак-

лів, що ставив із студентами та викладачами тодішнього Мирогощанського радгоспу-технікуму, “Голубі олені” О. Коломійця, “Варшавський набат” М. Коростильова, “За двома зайцями” М. Старицького, “Сватання на Гончарівці” Квітки-Основ’яненка. Всього і не перелічиш. Ці п’єси бачили у навколишніх сільських клубах, на районній і обласній сценах, у сусідніх навчальних закладах. У 1987 році колектив театру “Поклик” став учасником і лауреатом республіканського конкурсу студентських театральних колективів. Радіостанція “Промінь” транслювала у запису спектакль “Варшавський набат”, за який журі присвоїло колективу звання народного. Це було унікальним явищем, якщо врахувати плінність артистів – студенти навчаються 2-3 роки. Серед виконавців ролей у цій п’єсі – нинішній директор Рівненського державного аграрного коледжу Ярослав Корсун. Не дивлячись на такі складнощі, майбутні агрономи, механіки, зоотехніки виходили на сцену, живучи життям своїх персонажів. Навіть захоувались всерйоз і надовго. Ще одне щире захоплення Юрія Степановича – музейна справа. За його ініціативи та за підтримки тодішнього директора технікуму Манікоського С.З. було створено музей, що у 1985 році теж отримав звання народного і неодноразово його підтвердив. Скільки цікавинок тут! Скільки рідкісних знахідок “відкопав” викладач-ентузіаст на горищах у навколишніх селах! Одній людині такий обсяг робіт був би не під силу, але Юрій Степанович вміє за-

палити іскру в молоді, зацікавити, навчити. Так було з учасниками гуртка різьбярів, яким керував педагог. До цих пір в центрі села милує око відвідувачів різьба, якою прикрашені стіни кафе “Казка”. Дійсно чарівним стає різець в руках талановитого майстра!

Знаю цю людину впродовж 34 років. І не перестаю дивуватися багатогранності його таланту. Як кажуть в народі: і швець, і жнець, і на дуду грець! Режисер за освітою, він є автором і ведучим безлічі сценаріїв свят і дійств, що відбувались. Зокрема, свята зими, посвяти в першокурсники, вечорів вшанування людей праці. І в жодному із них він не повторився. Важко пригадати ті виховні заходи, куди б не долучався Юрій Степанович порадою чи безпосередньою участю.

Викладач гуманітарних і соціально-економічних дисциплін Крець Ю. С. дає чудові уроки, на яких дійсно заслухаєшся. Бо не тільки багато знає, а й уміє вдало і доступно подати матеріал. Талановита людина, як відомо, талановита в усьому. Але вагомість таланту зростає, коли він щедрою рукою дарується людям. Випус-

кники Юрія Степановича (а він випустив б груп) приїжджають, пишуть, згадують добрим словом. Бо вмів підтримати, допомогти, ніколи не був байдужим. Здається, нічого особливого в цьому й немає – просто добросовісно виконував свій обов’язок. Але з плином часу чіткіше вимальовується закономірність, яку підкреслив Василь Симоненко – “Найскладніша людина – проста”. Бо саме такі – вічні рядові, прості, звичайні люди є справжніми творцями цінностей життя.

Можливо хтось скаже, що він не хапав зірок з неба. Не став героєм новин ТСН чи “крутим” бізнесменом або депутатом, не має вілли на Маямі, а на першу пару їде не в “600-му Мерседесі”, а в звичайній маршрутці. Простий чоловік, “маленька” людина, як колись прийнято було казати. Людина, що мала високі хвилини радості, натхнення, але знає гіркоту зневіри. Не вмів рекламувати себе, “вибивати” потрібне, не кланчив нагороди, часто був беззахисним перед несправедливістю, як усі творчі особистості. Завжди прагнув лише одного – реалізувати свій талант в слові, роботі з дітьми. А слава повинна була сама знайти його. І знайшла. Добра людська слава. У своїх 60 (не віряться!), він і надалі в строю, повний молодечого запалу, нових планів, проводить реконструкцію музейних кімнат до 70-річчя з дня заснування коледжу, вчить молодих. І хоч зроблено багато, є сили і бажання творити далі, бо є ті, кому він віддає себе до останку – студенти. У їх серцях Юрій Степанович запалює зірки надії – а це так потрібно кожному!

**Надія Яцюк,
викладач Мирогощанського
аграрного коледжу**

КОНКУРС – ШЛЯХ ДО УСПІХУ

В умовах реформування вищої освіти, посилення творчої діяльності викладача, індивідуалізації навчального процесу основоположним є належна організація методичної роботи в навчальних закладах.

З метою стимулювання її розвитку у 2000 році НМЦ аграрної освіти було започатковано щорічний огляд-конкурс на кращий методичний матеріал та навчальний відеофільм.

У травні 2009 року рішенням організаційного комітету конкурсу визначено переможців та кращі конкурсні роботи. Відповідно, до дев’яти номінацій, які охоплюють всі напрямки навчально-виховного процесу у ВНЗ, представлено 1330 методичних матеріалів із 113 аграрних вищих навчальних закладів І-ІІ рівнів акредитації та 82 навчальних відеофільмів із 45 навчальних закладів. Після експертної оцінки поданих матеріалів визначено 510 робіт (оцінка від 96 до 100 балів), які були занесені до каталогу кращих конкурсних робіт, зокрема на 100 балів – 54 методичних матеріали. Понад 20% робіт рекомендовані до видавництва чи тиражування.

Щорічно найбільш наповнені методичними матеріалами є напрями підготовки “Економіка і підприємництво”, “Агрономія”, спеціальності “Правознавство”, “Експлуатація та ремонт машин і обладнання агропромислового виробництва”, “Землевпорядкування”, дисципліни циклу загальноосвітньої та соціально-гуманітарної підготовки.

До номінації “Навчально-методичні матеріали для забезпечення самостійної роботи студентів” представлено 370 робіт, а саме: комплекси навчально-методичного забезпечення дисциплін, опорні конспекти лекцій, методичні рекомендації щодо виконання курсових і дипломних проєктів, робочі зошити для виконання завдань самостійної роботи. Івана Худолія, викладача Аграрного коледжу управління і права Полтавської ДАА, відзначено за навчально-методичний ком-

плекс з дисципліни “Комп’ютеризація сільськогосподарського виробництва”, який окрім традиційних складових містить електронний посібник, набір кавіатурних тренажерів, мультимедійний супровід занять. Автори з Чернівецького коледжу Львівського НАУ – Жанна та Дмитро Карвацькі – посіли призове місце за підручник “Будівельні конструкції”. У цій же номінації викладачі Глухівського коледжу Сумського НАУ відзначені за методичні матеріали з різних дисциплін. Значно підвищився рівень методичної роботи у Петрівському ДАТ. Вперше серед переможців викладач цього навчального закладу Ольга Явтушенко та її навчально-методичний комплекс з дисципліни “Фізичне виховання”. Підручник “Будівельне матеріалознавство” (автори Тетяна Пашенко, Зінаїда Світла, викладачі Ржищівського будівельного технікуму) та посібник “Кримінальний процес” (автор Світлана Гребенюк-Самойлова, викладач Чигиринського технікуму Уманського ДАУ) посіли призові місця і їх готують до видавництва.

Досить наповненою виявилась номінація “Досвід впровадження інноваційних технологій навчання” – 257 конкурсних матеріалів. Збільшилась кількість представлених електронних посібників та підручників. Було відзначено електронний посібник Наталії Кононец, викладача Аграрного коледжу управління і права Полтавської ДАА. Сама ж автор вже неодноразово проводила майстер-класи для викладачів аграрних ВНЗ з їх розробки. Олександра Демченка, викладача Шевченківського коледжу Уманського ДАУ, учасника ІІІ туру конкурсу “Викладач року – 2008”, визначено переможцем за електронний підручник з дисципліни “Загальна електротехніка з основами автоматики”. Поряд з ними подібні посібники розробляють у Рівненському ДАК, Політехнічному коледжі Луганського НАУ, Словолянському технікумі Луганського НАУ, Красноградському технікумі механізації с.-г. та ін. До каталогу кращих конкурсних робіт з цієї номінації ввійшли контролюючі тестові програми, кодоматеріали, навчальні плакати, посібники у запитаннях і відповідях, матеріали мультимедійного супроводу занять тощо.

В номінацію “Методичне забезпечення практичного навчання” ввійшли робочі зошити для виконання лабораторних і практичних робіт, звітно-щоденники про проходження різних видів практик, практикуми (266 робіт). Зокрема, група авторів юридичного відділення Таращанського АТК відзначена за методичний комплекс з навчальної практики, який містить всі форми і методи організації практичної підготовки студентів у коледжі, засоби застосування теоретичних знань в умовах виробництва.

“Ніщо так не красить людину, як досвід”. Саме до номінації “Досвід роботи методичного (педагогічного) кабінету та предметних (циклових) комісій, викладача” представлено 99 робіт, кожна з яких – це кропітка праця їхніх авторів. Комп’ютерні та комунікаційні технології є цілком очевидною потребою сьогоднішньої інформаційної револю-

ції в освіті. Недарма у членів конкурсної комісії викликала інтерес робота колективу авторів Технологічного економічного коледжу Білоцерківського НАУ з досвіду впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у навчально-виховний процес як механізму підвищення професійної компетентності молодого спеціаліста. “Віват портфоліо!” Катерини Зубар, заступниці директора Сосницького с.-г. технікуму бух. обліку, зацікавила своїм нетрадиційним підходом до оцінювання навчальних досягнень студента, але не тільки знань, умінь і навичок, а й, що дуже важливо в умовах сьогодення, компетентності й кваліфікації. Досвідом організації роботи школи

педагогічної майстерності у Каховському ДАТ поділилась Людмила Петловнюк, завідувачка методичного кабінету. Відвідавши кабінет психологічного розвантаження викладача у Коледжі Подільського ДАТУ, зрозумієш, скільки зусиль доклала Тамара Звершхановська, практичний психолог навчального закладу, до його створення і належного функціонування. Недарма її робота “Емоційне виховання педагога” посіла призове місце у цій номінації.

До номінації “Методичне забезпечення навчально-виховного процесу заочної форми” надійшло 133 методичні матеріали. Інтерактивний навчально-методичний комплекс з дисципліни “Фінанси” авторів Сосницького с.-г. технікуму бух. обліку посів призове місце як вдалий помічник для студента-заочника при підготовці до занять.

Актуальним на сьогоднішній день є залучення студентів до пошукової та науково-дослідної роботи, чи то при виконанні завдань проєктів, чи то у рамках роботи предметних гуртків тощо. Робіт до номінації “Пошукові та науково-дослідні роботи викладачів і студентів” надійшло 127. Результати конкурсу свідчать про те, що належна їх організація має місце в Аграрно-економічному коледжі Полтавської ДАА, Аграрному коледжі управління і права Полтавської ДАА, Хорольському АПК Полтавської ДАА, Рівненському ДАК, Технологічно-промислового коледжі Вінницького ДАУ.

Метою освіти є всебічний розвиток особистості, її таланту, фізичних і розумових здібностей. Проблема виховання молоді є пріоритетною для аграрних вищих навчальних закладів і покликана допомогти студенту розумно і зважено визначити своє ставлення до дійсності. Номінація “Досвід організації виховної роботи у навчальному закладі” поповнилась 56 роботами. Відзначено проєктні технології у виховному процесі Світлани Зубчеської, заступниці директора Таращанського АТК, систему виховної роботи куратора студентської групи Валентини Шинкаренко, заступниці директора Новоушицького технікуму Поділь-

ського ДАТУ. Приємно знову повторити ім’я Наталії Кононец з Аграрного коледжу управління і права Полтавської ДАА, яка презентувала на конкурс комплексні матеріали гуртка “Вірус”.

Вже не нова номінація “З досвіду професійно-навчальної роботи” все ще залишається малочисельною (22 роботи). Мабуть, не кожен навчальний заклад готовий поділитися своїми здобутками у залученні абітурієнтів. Тож не дивно, що декілька років поспіль переможами є авторські колективи на чолі з директорами з Аграрного коледжу управління і права Полтавської ДАА, Технологічного економічного коледжу Білоцерківського НАУ, Політехнічного коледжу Луганського НАУ.

Навчальні відеофільми як один із сучасних методів унаочнення широко розробляються і впроваджуються у аграрних ВНЗ. Але не всі вони відповідають вимогам до їх створення. Найбільш якісні фільми розробляють у Політехнічному коледжі Луганського НАУ, Бердянському коледжі Таврійського ДАТУ, Ногайському коледжі Таврійського ДАТУ. Досить потужно представили на конкурс цього року навчальні відеофільми із закладів, де ведеться підготовка фахівців за спеціальністю “Експлуатація та ремонт машин і обладнання агропромислового виробництва”.

Роботи переможців експонуються на тематичній виставці методичних матеріалів у відділі педагогічного досвіду і творчості молоді і будуть доступні для широкого кола відвідувачів протягом року. Їх автори відзначені дипломами НМЦ аграрної освіти і пам’ятними сувенірами. Вийшов каталог кращих конкурсних робіт, який направлено у навчальні заклади і розміщено на сайті центру.

Вітаємо всіх переможців огляду-конкурсу та бажаємо нових професійних звершень на педагогічній ниві!

**Тетяна Ольховик, завідувачка відділу,
Ірина Зібарєва, методист
НМЦ аграрної освіти**

Вітаємо!
3 50-річчям:
Кифоренка Олега Борисовича,
директора Ладизинського коледжу
Вінницького ДАУ
Триніва Ігора Васильовича,
директора Рогатинського
державного аграрного коледжу
Карпенка Анатолія Миколайовича,
проректора з адміністративно-
господарської роботи
Білоцерківського НАУ

**ЗАСНОВНИКИ ГАЗЕТИ:
ДЕПАРТАМЕНТ АГРАРНОЇ ОСВІТИ,
НАУКИ ТА ДОРАДНИЦТВА, НАУКОВО-
МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР АГРАРНОЇ ОСВІТИ**
Редакційна колегія: **Тетяна Іщенко,
Микола Хоменко, Анатолій
Подгаєцький, Сергій Самсоненко,
Тетяна Дудник, Тамара Угнівенко,
Ніна Лихогод**
Відповідальний редактор –
Оксана Ткачук
Верстка – **Лілія Кулаківська**
Адреса редакції: **07854,
Київська обл.,
Бородянский р-н,
смт Немішаєве – 1,
вул. Технікумівська, 1**
тел./факс: **(04477) 41-801, 41-269**
e-mail: **nmc1@ukr.net**
www.agronmc.com.ua
Наклад – 1000 прим.ру.
Виходить один раз на місяць